

Hell, 29. mai 2019

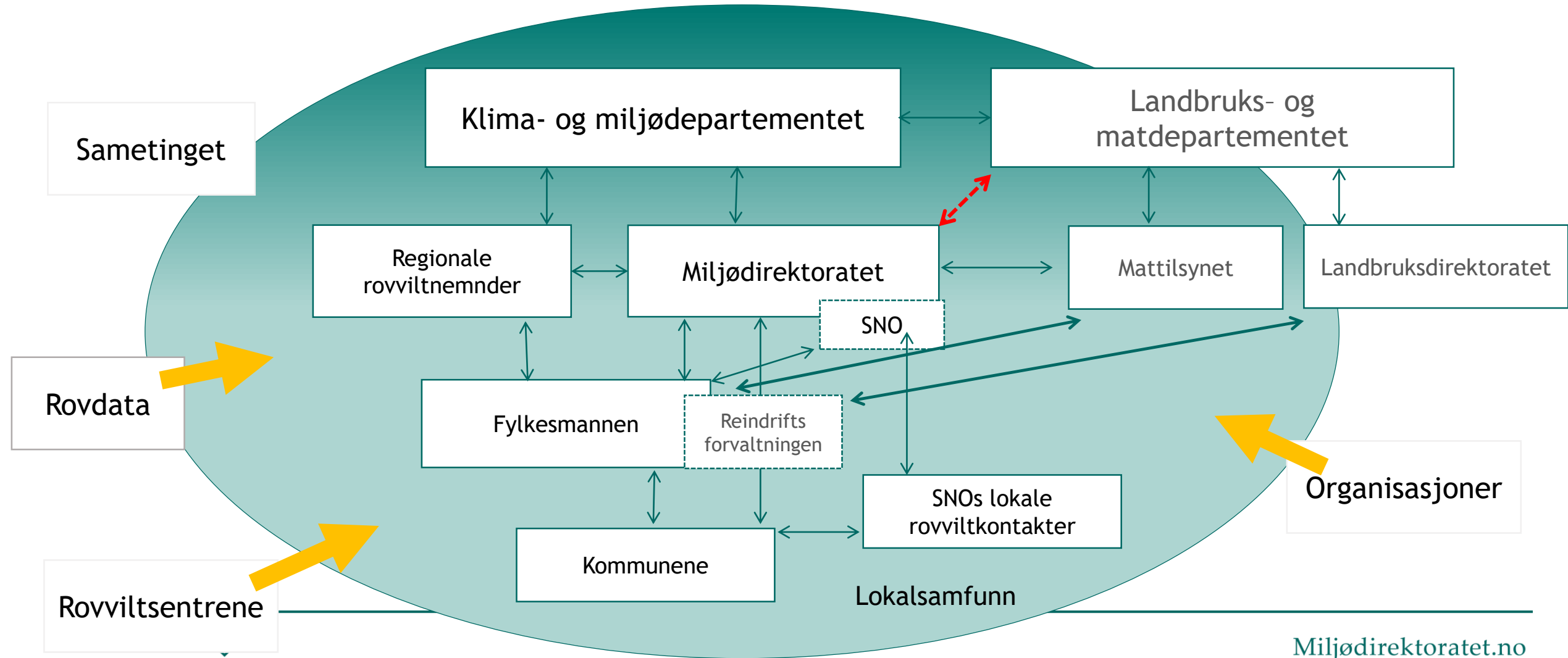
Aktuelle rovviltsaker fra Miljødirektoratet

Anders Braa

Miljødirektoratet.no

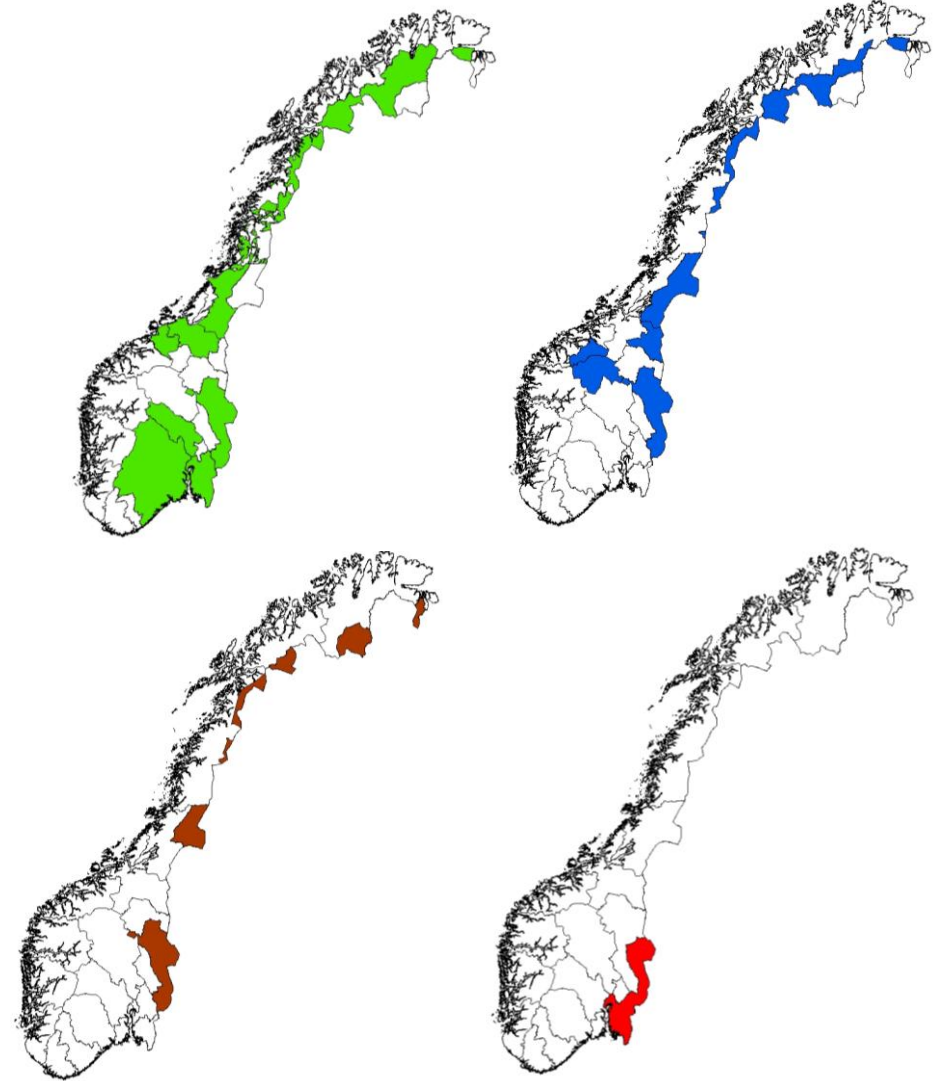
Aktørene i rovviltforvaltningen

Forvaltningens todelte målsetting

- Sikre en bærekraftig forvaltning av rovviltartene
- Ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser
 - Geografisk differensiert forvaltning
 - Kunnskapsbasert
 - Overvåking

Vårt oppdrag i rovviltforvaltningen

I oppdragsbrev fra KLD for 2019:

Prioritering:

«Oppfølging av rovviltforlikene 2004 og 2011, og Stortingets vedtak om stortingsmelding om ulv og lovproposisjon om felling av ulv mm.»

Styringsparametere:

- Status og utvikling i forhold til nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, bjørn ulv og kongeørn
- Status og utvikling i tap av husdyr og tamrein til fredet rovvilt

Bestandsmål – ansvarlig myndighet

Bestandsmål	Gaupe	Jerv	Bjørn	Ulv
Nasjonale mål	65	39	13	4-6(3)
Region 1 Vest-Norge	-	-	-	-
Region 2 Sør-Norge	12	-	-	-
Region 3 Oppland	5	4	-	-
Region 4 Oslo/Akershus/Østfold	6	-	-	4-6(3)
Region 5 Hedmark	10	5	3	
Region 6 Midt-Norge	12	10	3	-
Region 7 Nordland	10	10	1	-
Region 8 Troms/Finnmark	10	10	6	-
<i>Overvåkingsresultat 2018</i>	<i>57,5</i>	<i>58</i>	<i>7</i>	<i>8</i>

Antall familiegrupper av gaupe før jakt

Region/ År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
2 12	14	19	17	14,5	16	16,5	16,5	16	9,5	9	15
3 5	5	6,5	4	4,5	5,5	7,5	5,5	7	3,5	5	6
4 6	5,5	7,5	9	6	5	1	5	4,5	1,5	1,5	1,25
5 10	10,5	9	9	11	6,5	5	4,5	2,5	7,5	9,5	7,25
6 12	23	26,5	20	18	14	8	12,5	17	14,5	18,5	15,5
7 10	9	14,5	6	8,5	8	10	4	5,5	6,5	6	8,5
8 10	9	9	15	11,5	13	10	5,5	8	9	6	4
SUM	76	92	80	74	69	59	53,5	60,5	52	55,5	57,5

*Tallene for 2014 og senere år er ikke direkte sammenlignbare med tidligere år, da overvåkingemetodikken er endret i forbindelse med samordningen med Sverige.

Noen av våre oppdrag i 2018

Forsøksordning for mer effektiv felling av jerv

Det ble gjennomført følgende regelendringer for å kunne iverksette prøveordningen (2015-2018 - utvidet 2019):

- Forskriftsendringene som gjelder bruk av kunstig lys under åtejakt på jerv.
- Forskriftsendringene som gjelder bruk av kameraovervåking/elektronisk overvåking av fangstbås for jerv, med strenge vilkår for gjennomføring.

- Permanent ny § 5b i Motorferdselsforskriften

Prosjekt effektiv lisensfelling jerv

- Jegere har selv **meldt seg på prosjektene**, og etter **godkjenning** har de fått utdelt utstyr til å gjennomføre prøveordningen.
- Lokalteter for åte og utebu har blitt **godkjent av FM**
- Det er blitt gitt **veiledning/kurs** innad i prosjektene
- Høy innsats og motivasjon

Prosjekt effektiv lisensfelling jerv

- Totalt ble det felt 31 jerv i løpet av prøveordningsperioden,
 - 18 jerv felt på åte med kunstig belysning
 - 11 jerv felt i bås med kameraovervåkning/elektronisk overvåkning.

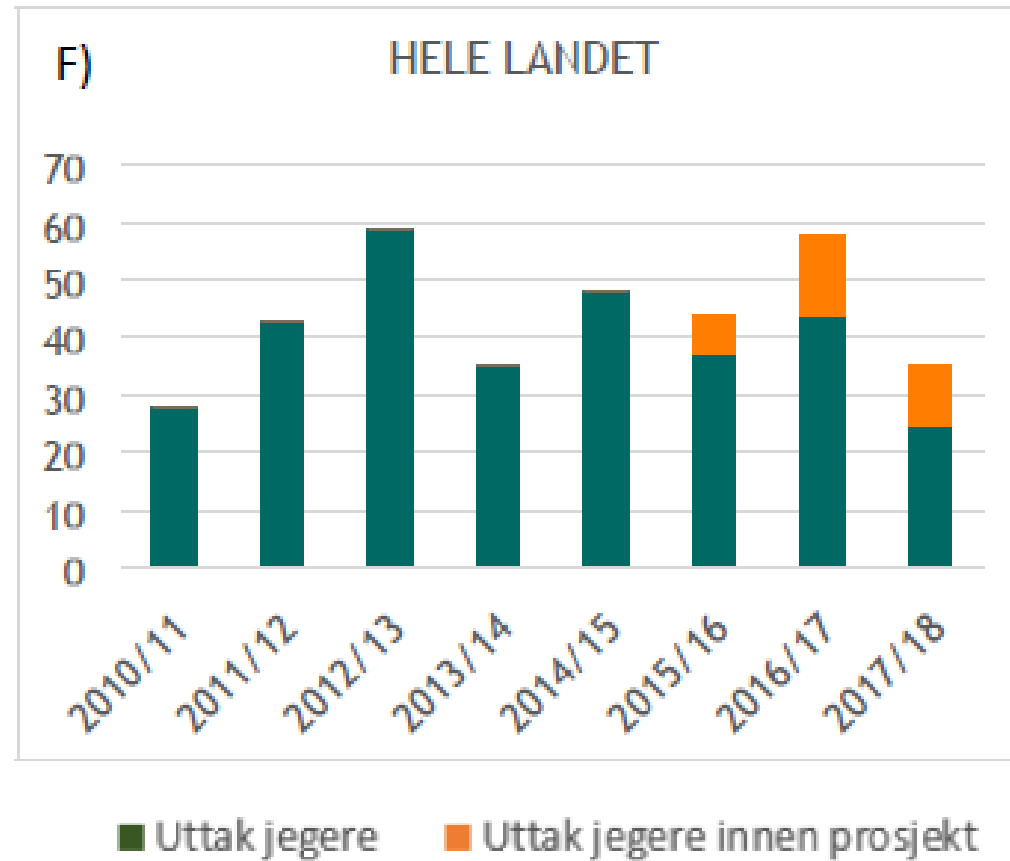
Tabell 2: Antall jerv felt i prøveordningen.

Sesong	Åte med fastmontert kunstig belysning					Bås med elektronisk overvåkning		Totalt
	Finnmark	Troms	Meråker	Namsskogan	Oppland	Nordland	Oppland	
2015/16	1	1	-	1	0	0	4	7
2016/17	5	0	1	-	3	2	3	14
2017/18	2	3	3	-	0	0	2	10

-ikke deltatt

Prosjekt effektiv lisensfelling jerv

Vår anbefaling

- Kan ikke konkludere med at virkemidlene har bidratt til mer effektiv felling i form av antall felte jerv i løpet av disse tre årene.
 - ✓ Antall jerv felt i de ulike prosjektene varierer og det er vanskelig å si hva som er utslagsgivende når jerv er blitt felt.
 - ✓ Man ikke kan utelukke at disse jervene ville blitt felt også uten disse virkemidlene.
- For å kunne konkludere virkningen av disse virkemidlene ville det vært nødvendig med et mer kontrollert forskningsprosjekt, og trolig over en lengre periode.

Vår anbefaling

- Likevel vises det til at disse virkemidlene kan være et bidrag til en mer effektiv felling av jerv, i form av
 - økt skuddsikkerhet og
 - økt antall mulige jaktdøgn
 - økt jaktinteresse.
- Kan heller ikke se at forsøksordningene har medført uheldige virkninger ved lisensfelling.

Anbefaler at tiltakene/virkemidlene gjøres til en permanent ordning med gitte krav til tilsyn, rapportering og ettersyn.

Bruk av løs, på drevet halsende hund ved lisensfelling og skadefelling av bjørn

- Oppdrag om å vurdere og gjennomgå erfaringer og kunnskap om bruk av dette virkemidlet i Norge og Sverige
- Allmenne prinsipper for god jaktutøvelse skal vektlegges også ved skadefelling
- Rapport om påviste belastninger på bjørn
- Bruk av løse hunder i båndtvangsperioden påfører skade på beitedyr og annet vilt
- Dyrevelferd for aktuell skadevolder må vurderes, selv om dette skal veies opp mot hensynet til dyrevelferd for beitedyr
- utfordringer med regulering/håndheving
- Erfaringer fra Sverige kan vanskelig overføres (bestand av bjørn, skogsveier, ikke husdyr på utmarksbeite)

Bruk av løs, på drevet halsende hund ved lisensfelling og skadefelling av bjørn

- Dagens regelverk knyttet til bruk av hund er ikke til hinder for en effektiv skadefelling og lisensfelling, - endringen som vurderes vil ikke effektivisere jaktutøvelsen
- Anbefaler ikke en generell tillatelse til løs, på drevet halsende hunder under skadefelling/lisensfelling på bjørn
- Hovedfokus i Norge bør være å arbeide fram spesialiserte hunder som individsporer bjørn og kan brukes i skadefellingssituasjoner

Foto: Erlend Håberg

Forvaltningens informasjonsflyt på tvers av kommuner og fylker

Er administrative grenser en utfordring ved skadefellingsforsøk?

- Oppdrag til alle Fylkesmenn om rapportering av kommunikasjon og samhandling på tvers av administrative grenser (mellom kommuner, kommunale skadefellingslag, både innenfor og over fylkesgrenser, SNO, andre?)
- Fungerer godt og effektivt, gode rutiner hos kommuner og mellom fellingsledere, god dialog med ulike de ulike aktører
- Rask avklaring mellom fylker
- SNO tilgjengelig

Foto: Åke Aaronson

Seminar om erfaringsbasert kunnskap i reindriffta

Karasjok 19-20. mars 2019

Formålet var å diskutere hvordan vi kan definere reindrifftsnæringens erfaringsbaserte kunnskap om reindrifft og rovvilt, og hvordan denne kunnskapen kan samles inn og brukes sammen med kunnskapsgrunnlaget om rovvilt.

Arrangert av Sametinget, Norske reindrifftssamers landsforbund og Miljødirektoratet

Forskningsprosjekt tamrein - bjørn - prosjektoppstart med svensk sameby Idre

Forskningsprosjekt kongeørn

- Videreført på Fosen - prosjektet i gang - merket kongeørn og havørn
- Kongeørnprosjekt i Troms - vi har mottatt beskjed om å starte prosess for å iverksette forskningsprosjekt
 - regelverket ift felling ikke endret

Dom i Borgarting lagmannsrett 6. desember 2018

- Saken gjelder 3 klagesaker om erstatning for tap av tamrein til fredet rovvilt til samme reineier i Finnmark, for årene 2012/13, 2013/14 og 2014/15.
- Miljødirektoratets klagebehandling er kjent ugyldig, og sakene må behandles på nytt. Sakene er ikke tilstrekkelig utredet eller begrunnet.
- Sakene gjelder erstatning etter erstatningsforskriften § 8, sannsynlighetsvurdering som følge av rovviltforekomst, kadaverdokumentasjon, andre tapsårsaker mv.

Dom i Borgarting lagmannsrett

- Begrunnelsen i vedtakene er generelt utformet - tar i liten grad hensyn til den individuelle erstatningsvurderingen for den aktuelle søkeren.
- Klageavgjørelsen viser ikke konkret til kadaverdokumentasjon og forekomst av jerv i nærliggende distrikt.
- Forklarer i for liten utstrekning hvilke andre tapsårsaker som kan være aktuelle i den konkrete saken
- Indikasjon på at reinbeitedistriktet er gitt full erstatning.

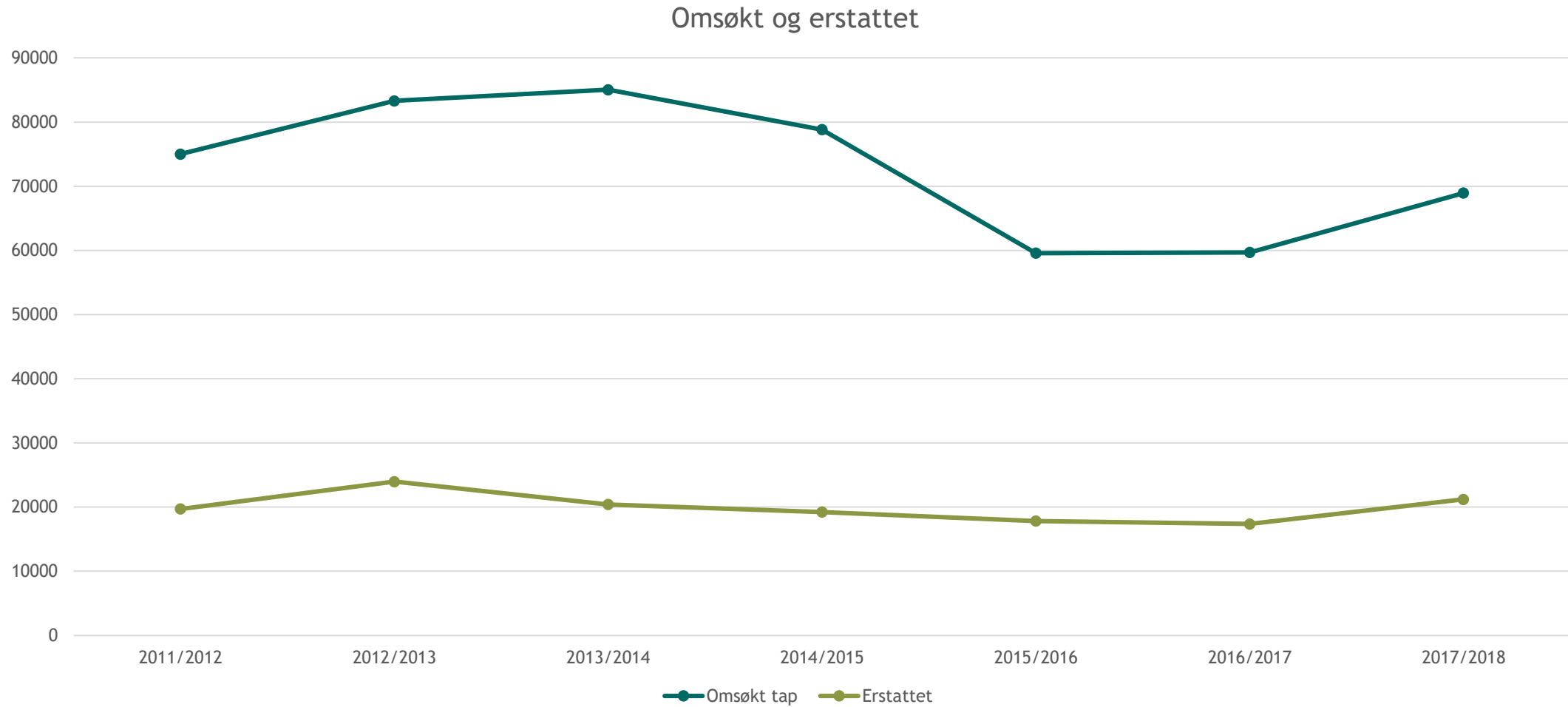

Dom i Borgarting lagmannsrett - oppfølging

- Internseminar i Miljødirektoratet sammen med berørte Fylkesmenn om oppfølging av dommen
- Planlegger å etablere elektronisk søknadsskjema om erstatning (ESS) i samarbeid med reindriftsforvaltningen.

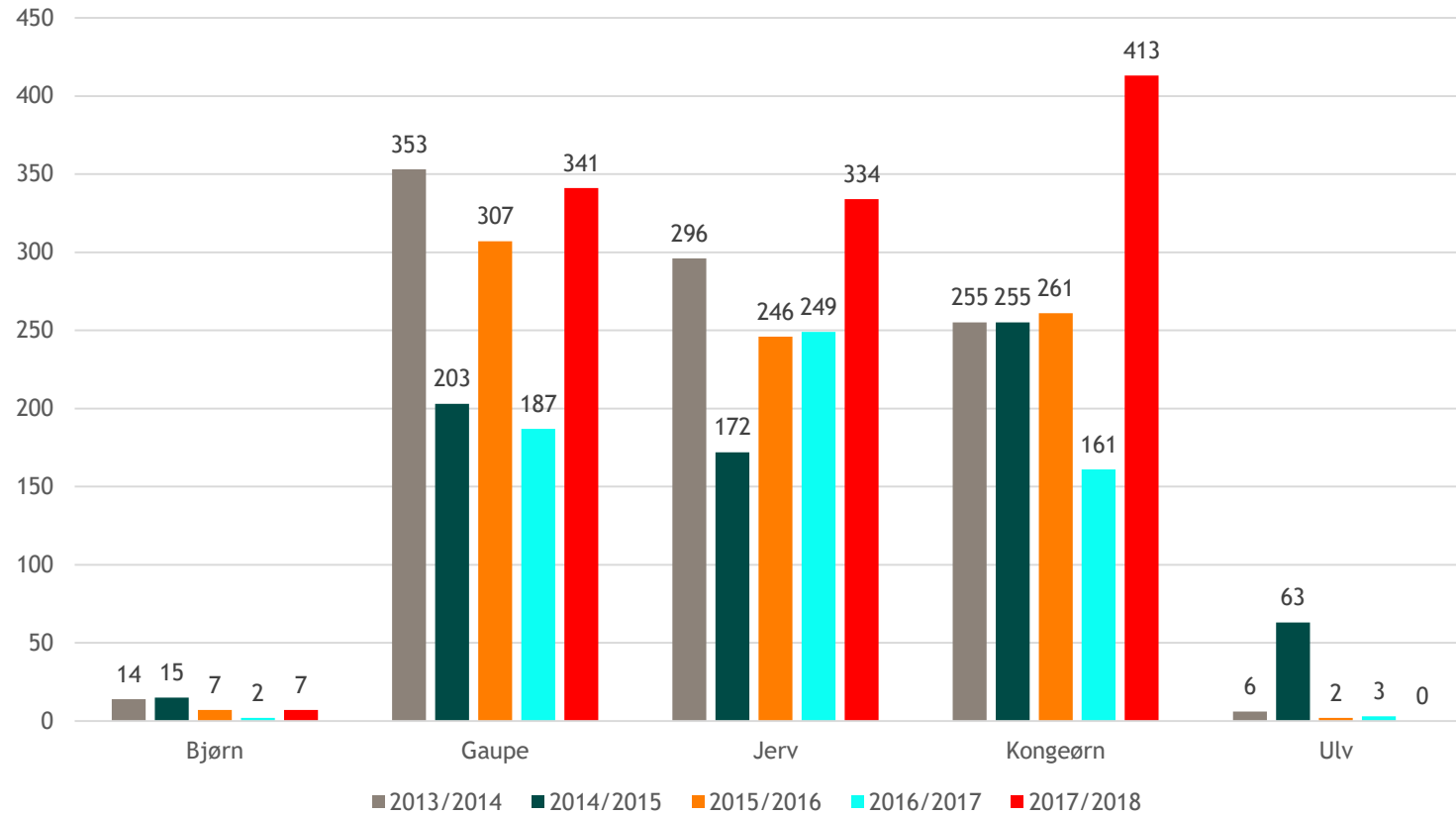

Erstatning for tap tamrein

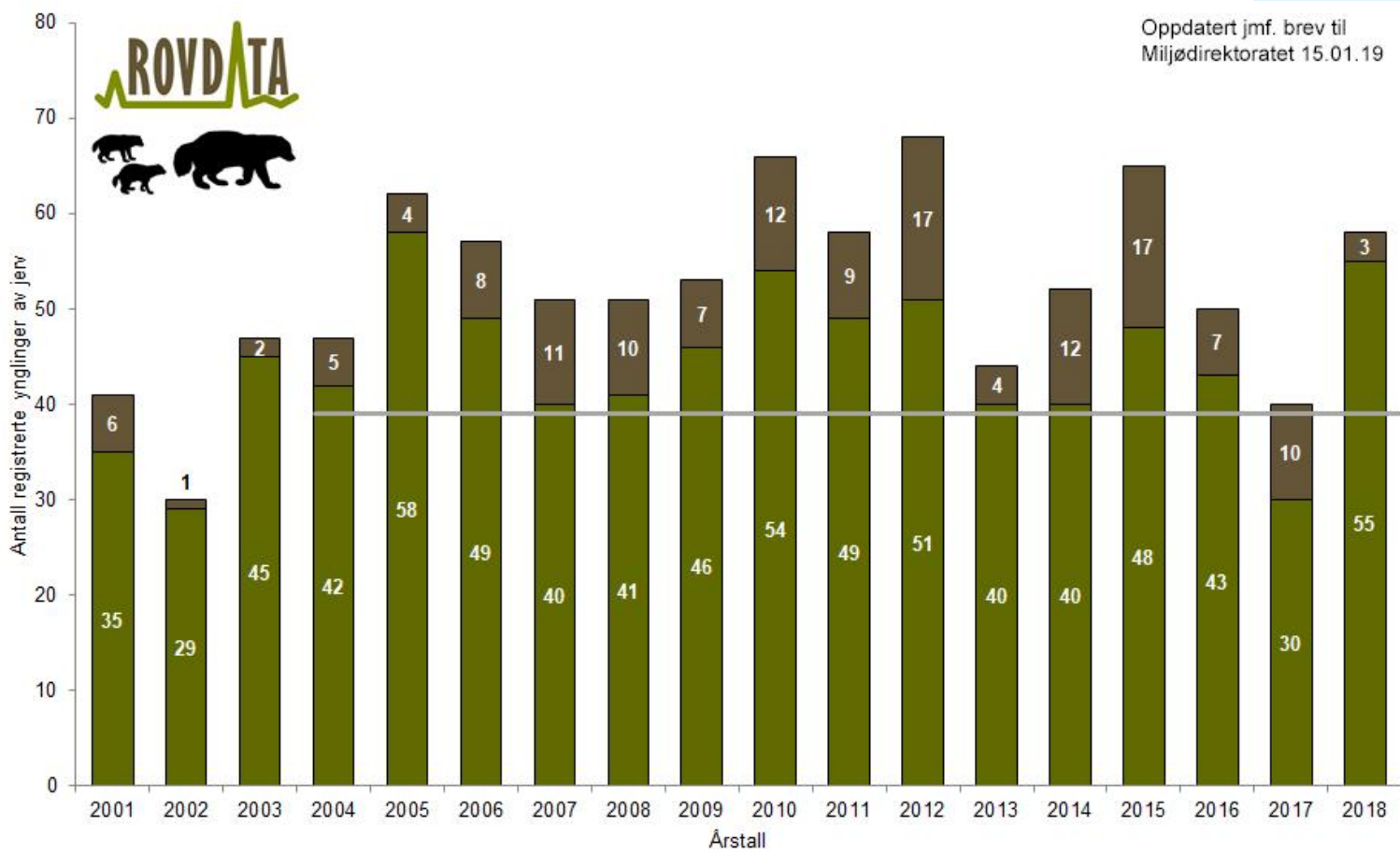

Påvist tap av tamrein

Vurderinger etter beitesesongen 2018

Felt jerv etter beitesesongen 2018

48 jerver felt i lisensjakt i løpet av lisensfellingsperioden

I tillegg er 29 voksne dyr felt før 25. mai:

Skadefelling (ekstraordinære uttak)

av enkeltdyr før 15. februar:

- Trøndelag vest for E6 (6 dyr felt av SNO)
- Finnmark (1 dyr felt av SNO)

- **56 Påviste ynglinger pr 24. mai**

Etter 15 februar:

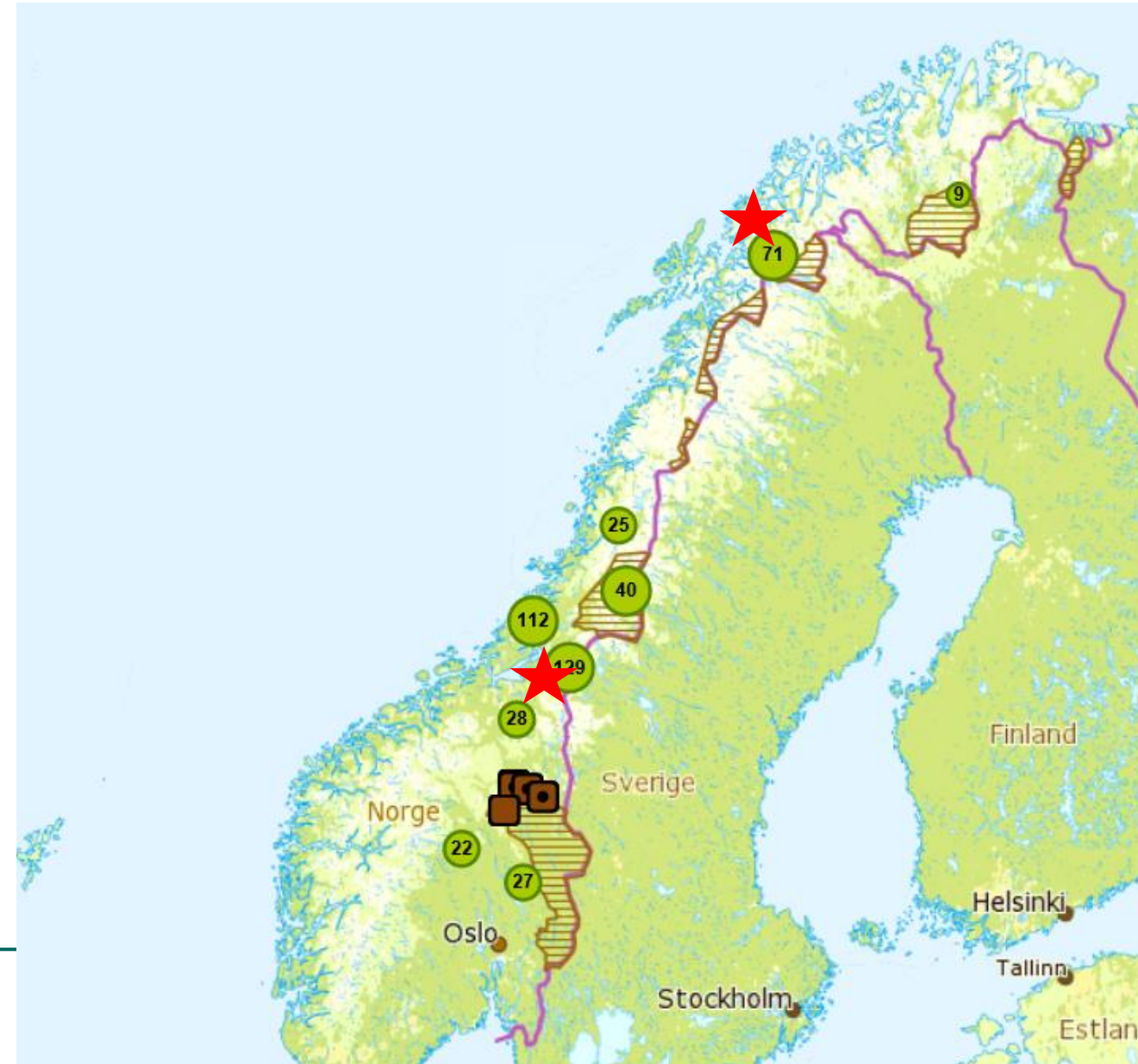
- 22 voksne jerver og 22 valper
- Enkeltdyr og 9 hiuttak

Skader bjørn 2018

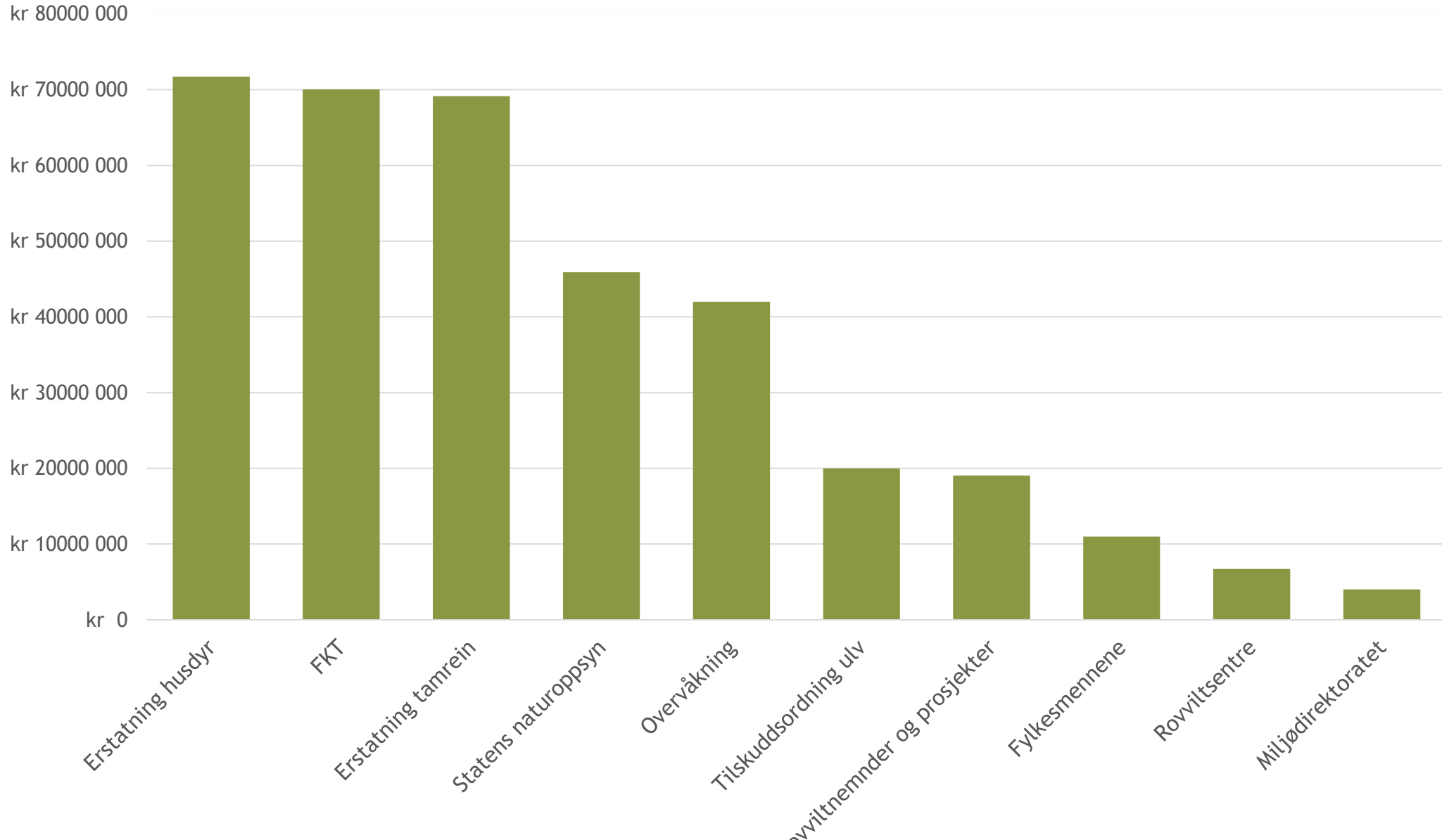
Aktuelle områder for uttak på våren

- Bardu
- Meråker
- Fosen?

Rovviltbudsjett i 2019

Rammer for rovviltnemndene 2019

- 73-posten økte i 2019 med 10,375 mill.

Region	Tilskot Kap. 1420.73	Tenestekjøp Kap. 1420.21	Drift av nemnder/ sekretariat Kap 1420.21
1	750 000	350 000	475 000
2	2 750 000	350 000	475 000
3	5 500 000	350 000	550 000
4	4 500 000	600 000	550 000
5	16 000 000	1 000 000	675 000
6	13 000 000	1 000 000	825 000
7	8 000 000	1 000 000	825 000
8	13 500 000	1 800 000	1 125 000
SUM	64 000 000	6 450 000	5 500 000

Noen nye oppdrag i 2019

- Utarbeide veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag, i dialog med relevante aktører - SNO
- I samarbeid med Mattilsynet og andre relevante myndigheter utarbeide rutiner for håndtering av situasjoner hvor genetisk viktige ulver vandrer inn i Norge
- Levere utkast til vedtekter for de regionale rovviltnebdene

Takk for
oppmerksomheten